

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sža/39/2015
Identifikačné číslo spisu: 1013200617
Dátum vydania rozhodnutia: 25.04.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1013200617.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: H. M. R., bytom Q. XXXX/XX, C., štátna príslušnosť: Vietnamská socialistická republika, zastúpenej REKEN & PARTNERS Law Firm s.r.o., advokátskou kanceláriou so sídlom Tichá 45, 811 02 Bratislava, proti žalovanému: Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Hrobákova 44, 852 42 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/83/2013-34 zo dňa 21. októbra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/83/2013-34 zo dňa 21. októbra 2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I. Predmet konania

Žalovaný rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA2-2013/000037-0088 zo dňa 14.02.2012 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného“) podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 71/1967 Zb.“) potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu (Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava) č. PPZ-HCP-BA6-AV-129-9/2012 zo dňa 17.12.2012 (ďalej len „rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu“), ktorým bola žalobkyňa podľa § 82 ods. 1 písm. q/ zákona č. 404/2001 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zák. č. 404/2011 Z. z.“) administratívne vyhostená a zároveň jej bol určený zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky na dobu jedného roka. Prvostupňový správny orgán zároveň rozhodol o administratívnom vyhostení žalobkyne podľa § 77 ods. 1 zák. č. 404/2011 Z. z. na územie Vietnamskej socialistickej republiky a v súlade s § 83 ods. 1 zák. č. 404/2011 Z. z. určil žalobkyni lehotu na vycestovanie z územia Slovenskej republiky do 20 dní od vykonateľnosti rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu.

Podnetom pre vydanie rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu bola kontrola pobytu žalobkyne zo dňa 17.10.2012, kedy táto hodnoverným spôsobom nepreukázala finančné zabezpečenie prechodného pobytu na účel podnikania najmenej vo výške životného minima na každý mesiac zostávajúceho pobytu, najviac však jeden rok dopredu. Prvostupňový správny orgán zároveň vychádzal zo záznamov žalobkyne, z ktorých vyplynulo, že táto sa opakovane dopúšťala priestupkov podľa § 76 ods. 1 písm. e) zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov dňa 06.10.2010, 21.04.2011, 15.07.2011 a podľa § 118 ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z. z. dňa 04.06.2012, 09.10.2012 a naposledy 17.10.2012. Vo všetkých vyššie uvedených prípadoch bola žalobkyni uložená bloková pokuta na mieste, ktorú uhradila v hotovosti.

Za vyššie uvedených okolností mal prvostupňový správny orgán za preukázané, že konaním žalobkyne došlo k naplneniu skutkovej podstaty podľa § 82 ods. 1 písm. q) zák. č. 404/2011 Z.z. a preto po konštatovaní o neexistencii prekážok administratívneho vyhostenia a skutočností odôvodňujúcich rešpektovanie súkromného a rodinného života žalobkyne rozhodol o administratívnom vyhostení žalobkyne a zakázal jej vstup na územie Slovenskej republiky.

Na odvolanie žalobkyne žalovaný preskúmal rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, pričom dospel k záveru, že v konaní bolo preukázané naplnenie skutkovej podstaty § 82 ods. 1 písm. q) zák. č. 404/2011 Z. z., pričom námietky, ktoré táto prezentovala neboli dôvodné. V konaní dostala možnosť preukázať finančné zabezpečenie prechodného pobytu a neboli jej upreté žiadne práva pričom žalovaný nezistil žiadne nové skutočnosti ani dôkazy, odôvodňujúce zmenu alebo zrušenie rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu. Z uvedených dôvodov toto rozhodnutie potvrdil a odvolanie žalobkyne zamietol.

Proti rozhodnutiu žalovaného podala žalobkyňa na Krajský súd v Bratislave žalobu zo dňa 04.03.2013 podľa druhej hlavy tretej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), v ktorej žiadala zrušiť rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a vec vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu, že tieto vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci, postihujú žalobkyňu neprimerane prísnymi sankciami, sú nepreskúmateľné pre ich nezrozumiteľnosť a zistenie skutkového stavu správnymi orgánmi nie je dostatočné pre posúdenie veci.

Uvádza, že z výroku rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu nie je zrejmé, čo bolo predmetom rozhodovania, na základe akého právneho predpisu a ktorého ustanovenia prvostupňový správny orgán rozhodol, teda rozhodnutie nespĺňalo náležitosti ustanovenia § 47 ods. 3 zák. č. 71/1967 Zb. Z rozhodnutia žalovaného nie je zrejmé na základe akého právneho predpisu žalovaný dospel k rozhodnutiu o postupe v zmysle § 59 ods. 2 zák. č. 71/1967 Zb., a za ktoré konkrétne skutky porušenia zákona jej bola uložená sankcia a teda čo konkrétne bolo predmetom rozhodovania. Preto považuje obe rozhodnutia správnych orgánov za nepreskúmateľné. Takisto poukázala na absenciu akejkoľvek správnej úvahy o uložených sankciách a vykonaných dôkazoch, ako sa správne orgány vyrovnali s návrhmi a námietkami žalobkyne, resp. z odôvodnenia vyplýva rozpor so zásadou materiálnej pravdy, t.j. že správne orgány nezistili skutočný stav úplne a presne a nezaobstaral sa potrebné doklady.

Uviedla, že dňa 17.10.2012 bola kontrolovaná a blokovito pokutovaná bez prítomnosti tlmočníka, čo je možné považovať za rozpor s ust. § 4 ods. 2 zák. č. 71/1967 Zb. a následne bol obmedzená na slobode na vyše 7,5 hod., bez akéhokoľvek úkonu a bez možnosti kontaktovať príbuzných a ďalších priateľov.

Krajský súd na nariadenom pojednávaní preskúmal napadnuté rozhodnutia v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe (§ 249 ods. 2 O.s.p.), ako aj konanie ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že žalobe žalobkyne v časti administratívneho vyhostenia bolo potrebné priznať úspech, nakoľko zistenie skutkového stavu veci zo strany správnych orgánov bolo nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, v ostatnej časti žaloby bola žalobkyňa neúspešná.

Poukázal na to, že v predmetnej veci prvostupňový správny orgán začal konanie o administratívnom vyhostení až po sedemnásobnom porušení všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré bolo

preukázané právoplatnými rozhodnutiami o priestupkoch žalobkyne v blokovom konaní. Aplikácia § 82 ods. 1 písm. q) zák. č. 404/2011 Z. z. je fakultatívna, teda správny orgán môže, ale nemusí pristúpiť k administratívne vyhosteniu cudzinca. Pokiaľ však za daných okolností správny orgán rozhodol o vyhostení žalobkyne pre naplnenie skutkovej podstaty ustanovenej v § 82 ods. 1 písm. q) zák. č. 404/2011 Z.z., nebolo jeho rozhodnutie v súlade so zákonom. Dôvodil tým, že na Slovensku má žalobkyňa manžela a vyhostenie by malo dopad na jej manželský život, pretože spolu s manželom majú dlhy, ktoré musia splácať. V domovskej krajine má 2 deti, kde ich vychovávajú rodičia manžela.

Správne orgány v konaní neprihliadli na to, že vydaním rozhodnutí pôjde aj o zásah do práv žalobkyne na rodinný a súkromný život. V danom prípade došlo k stretu dvoch základných práv a slobôd, na jednej strane práva žalobkyne na súkromie a rodinný život garantovaného Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd a na druhej strane práva štátu na bezpečnosť a verejný poriadok, teda k stretu záujmu súkromného so záujmom verejným.

Krajský súd zdôraznil, že v administratívnom konaní musí byť nad všetky pochybnosti preukázané, že z konania žalobkyne hrozí Slovenskej republike ohrozenie verejnej bezpečnosti, pričom v tejto súvislosti musí zväziť aj hľadisko súkromné, tak, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či administratívnym vyhostením žalobkyne, nebolo neprimerane obmedzené, resp. odňaté jej právo na súkromie a rodinný život na území SR.

II.

Stručné zhrnutie odvolacích námietok žalovaného

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný odvolanie zo dňa 14.01.2015, v ktorom trval na tom, že rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu ako aj žalovaného boli náležité odôvodnené, pričom bolo prihliadané aj na súkromný a rodinný život žalobkyne.

Poukázal na sedem prípadov, kedy žalobkyňa porušila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z právnych predpisov. Preto bolo potrebné pristúpiť k uloženiu administratívneho vyhostenia a zákazu vstupu na územie Slovenskej republiky na dobu jedného roka.

V konaní sa správne orgány zaoberali aj rizikom hrozby krutého alebo neľudského zaobchádzania, trestu smrti, prípadne prenasledovania z náboženských alebo politických dôvodov. V prípade uloženia zákazu vstupu na územie Slovenskej republiky bola použitá najnižšia možná sadzba. Pre podporu argumentácie žalovaný poukázal na obdobný prípad, kedy uložil štátnemu príslušníkovi tretej krajiny zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky na tri roky, pričom krajský súd takéto opatrenie uznal za zákonné a žalobu zamietol.

Záverom žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil, žalobu žalobkyne zamietol a rozhodnutia správnych orgánov potvrdil.

III.

Stanovisko žalobkyne k odvolacím námietkam

Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadрила.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 subsidiárne § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“) a s prihliadnutím na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja O.s.p. odvolanie prípustné,

bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru o potrebe zrušenia napadnutého rozsudku, pre jeho nepreskúmateľnosť, a preto postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f) v spoj. s § 250ja ods. 3 veta druhá a § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle nasledujúcich záverov.

V predmetnej veci je predmetom odvolacieho konania rozsudok krajského súdu, ktorým bolo zrušené rozhodnutie žalovaného, ktorým tento potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ktorým bola žalobkyňa administratívne vyhostená a zároveň jej bol určený podľa § 82 ods. 2 písm. c) zák. č. 404/2011 Z.z. zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky na dobu jedného roka s tým, že je vyhostená podľa § 77 ods. 1 zák. č. 404/2011 Z.z. na územie Vietnamskej socialistickej republiky.

Z výroku napadnutého rozsudku nepochybne vyplynulo, že krajský súd pristúpil k zrušeniu rozhodnutia žalovaného, ako odvolacieho orgánu, ktorým tento potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu. Pozornosti odvolacieho súdu neunikla skutočnosť, že krajský súd v odôvodnení rozhodnutia záverom konštatoval: „Vzhľadom na uvedené dospel krajský súd po preskúmaní veci k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím neboli v časti o administratívnom vyhostení žalobcu z územia Slovenskej republiky na územie Vietnamskej socialistickej republiky v súlade so zákonom. Preto súd žalobu v tejto časti podľa § 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p. zrušil rozhodnutie oboch správnych orgánov. V časti o určení zákazu vstupu žalobcovi na územie Slovenskej republiky na dobu jeden rok dospel súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím je potrebné zamietnuť podľa § 250j ods. 1 O.s.p.“

Z vyššie citovaného výňatku okrem zrejmých chýb v písaní v časti o zamietnutí preskúmaných rozhodnutí a zrušenia žaloby vyplynulo, že krajský súd zrušil rozhodnutia oboch správnych orgánov. Z výroku rozsudku však takýto záver nevyplýva a uvedený rozpor medzi odôvodnením a výrokom napadnutého rozsudku zakladá jeho nepreskúmateľnosť.

Okrem toho napadnuté rozhodnutie krajského súdu nedáva podľa názoru odvolacieho súdu jasnú odpoveď na otázky, ktoré žalobkyňa v podanej žalobe nastolila, keď najprv konštatuje zistený nedostatok odôvodnenia rozhodnutí správnych orgánov v otázke posúdenia prípadného zásahu do práv podľa článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a napokon uzatvára, že správne orgány pochybili, keď nezistovali, či z konania žalobkyne hrozí Slovenskej republike ohrozenie verejnej bezpečnosti. Následne sa krajský súd zaoberá preskúmaním zákonnosti výroku o uložení zákazu vstupu na územie Slovenskej republiky na dobu jedného roka, pričom odôvodnenie tohto výroku považuje za dostatočné, pričom však v ďalšej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajský súd uvádza: „Žalobkyňa má nesporne právo poznať dôvody, pre ktoré bolo voči nemu uplatnené toto opatrenie.“

Z vyššie uvedených skutočností jednak vyplývajú nejasnosti o tom, z akých dôvodov teda krajský súd považoval rozhodnutia správnych orgánov za nezákonné a napokon, ako už bolo vyššie konštatované, aj rozpor medzi jeho závermi a výrokom. Za daných okolností odvolací súd považoval odôvodnenie napadnutého rozsudku za nekonzistentné a teda nepreskúmateľné. Úlohou odvolacieho súdu pritom nie je postupy a hodnotenia krajského (prvostupňového) súdu nahrádzať, resp. dopĺňať. V predmetnom prípade je treba také rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky.

K vytýkaným nedostatkom odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne

vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p., m. m. I. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

Súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda, inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premis dospel, boli prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.; obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v konaní podľa piatej časti O.s.p. (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

Odvolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu nespĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p., a preto ho možno považovať za nepreskúmateľný a teda uvedeným postupom sa odňala účastníkom možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Procesným právom účastníka je i právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyplývajúca z ust. § 157 ods. 2 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., totiž znamená právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a jeho porušením sa účastníkovi odníma možnosť náležite a skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku.

Z uvedených dôvodov je dôvodný záver, že postupom súdu prvého stupňa sa žalovanému odňala možnosť konať pred súdom, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, ktoré aj náležitým spôsobom odôvodní.

Podľa § 224 ods. 3 O.s.p. ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.